

egy részes, egészestés dokumentumfilm, szociográfia, tényfeltárás, folyamatkövetés, riportfilm, leányanya, állami gondozás, nevelőszülő, utógondozás, szociális lakás, roma származás, identitás, Rákospalota, Budapest

Ahol cigány van, ott gond van

1996

96'

színes, video

Rendező: Granasztó Szilvia - Gulyás János

„A rákospalotai Leánynevelő (javító) Intézetben, az akkori igazgató kezdeményezésére létrehoznak egy „leányanya” részleget. A film három leányanya portréjaként indul, ám amikor egyikőjük, testvéreivel együtt, Budapest hatodik kerületében szociális lakáshoz jut, a továbbiakban az „új család” válik az események központi szereplőjévé. Az első napok ismerkedési, tanulási folyamatait, az állami gondozottak önálló, „kinti” életének elkezdését és annak számos nehézségeit követhetjük nyomon a filmből.” (Néprajzi Múzeum – filmes adatbázis)

„Granasztó Szilvia és Gulyás János egy lánynevelő intézet utógondozóként funkcionáló ún. 'anyarészlegének' működésébe enged bepillantást egy testvérpár sorsán keresztül. A követő dokumentumfilm aprólékos gonddal veszi sorba mindazokat a tényezőket, amelyek az intézmény létrehozásának szükségességét indokolták, majd nyomába ered egy olyan fiatal anyának, akinek lélektani és gyakorlati okokból már ki kell kerülnie az intézet "védőszárnyai" alól, bátyjával és gyermekével együtt egy önkormányzati garzonlakásba költöznek és megpróbálnak önállóan 'talpon maradni'. A filmnek sikerül feltárnia egy olyan szövevényes kapcsolatrendszert, amelynek ismerete elengedhetetlenül szükséges egy ilyen vagy hasonló társadalmi probléma megértéséhez: az intézményes háttér biztosítása mellett számos (leginkább) az emberi hozzáállástól függő tényező szerepet játszik egy egyéni sors alakulásában és az azt alapvetően meghatározó (többnyire labilis) személyiség fejlődésében. A film kellő érzékenységgel és a megfelelő kifejezőeszközök megválasztásával irányítja a figyelmet olyan apró részletekre, emberi gesztusokra, reakciókra, amelyek tökéletesen kiegészítik és egyben elmélyítik a száraz szociológiai tények ismeretét. Az alapvetően hátrányos helyzetből eredő problémák elemzése közben a cigánylét kérdése olyan összefüggésben kerül elő, amely egy tipikus 'kortünetre' utal. Míg az intézményben a személyiségfejlesztés részeként következetes 'identitás erősítő' munka folyik (a filmet egy farsangi jelmezbálon és a hozzá kapcsolódó roma táncházban felvett jelenetek tagolják), az 'életbe' kikerülő intézetlakóknak szembe kell nézniük azokkal a nehézségekkel is, amelyek származásuk miatt adódnak. Erre utal a film címe, amely a főhős szájából hangzik el a hivatali és munkahelyi konfliktusok összegzéseként: 'Ahol cigány van, ott már gond van...' A politikai háttéresemények felvillantása jelzésszerűen, a televíziós híradások beillesztésével utal azoknak a problémáknak a megold(hat)atlanságára, amelyek a hátrányos helyzet és a roma származás összefonódásából erednek.” (P.A.)

Operatőr: Gulyás János

Producer: Gulyás János

Gyártó: Cinemart, Videográfia, K&G Bt.